



Diak

DIAKONIA-AMMATTIKORKEAKOULU

SOSIAALIALAN KOULUTUSOHJELMA, 90 OP

Diakonia, kristillinen kasvatus ja nuorisotyö

European Master in Diaconia and Christian Social Practice

14.12.2010

SISÄLLYS

1	DIAKONIA, KRISTILLINEN KASVATUS JA NUORISOTYÖ – SOSIAALIALAN YLEMPI AMMATTIKORKEAKOULUTUTKINTO	3
	1.1 Koulutuksen lähtökohdat	
	1.2 Koulutustarve	
	1.3 Koulutuksen vaikuttavuus	
2	TUTKINNON TAVOITTEET JA PEDAGOGISET PERIAATTET	5
3	OPINTOKOKONAISUUDET JA OPINTOJEN AIKATAULU	8
4	OPINTOKOKONAISUUKSIEN TAVOITTEET JA YDINSISÄLLÖT	9
	1 Ammatillinen asiantuntijuus ja etiikka 10 op	9
	2 Diakonian, kasvatuksen ja nuorisotyön teologia 10 op	10
	3 Syrjäytyminen hyvinvointiyhteiskunnan muutoksessa 10 op	10
	4 Osaamisen johtaminen ja työn kehittäminen 10 op	11
	5 Kristinuskon ajankohtaiset tulkinnat 5 op	12
	6 Tutkimus- ja kehittämistyö 10 op	12
	7 Vapaasti valittavat opinnot 5 op	13
	7.1 Suomenkieliset	
	7.2 English modules	
	8 Opinnäytetyö 30 op	14

Liite 1 YLEMPIEN AMK-TUTKINTOJEN YHTEISET KOMPETENSSIT

Liite 2 KOMPETENSSIT SOSIONOMI (YLEMPI AMK)

Liite 3 YAMK-OPINNÄYTETYÖN ARVIOINTIKRITEERIT

1 DIAKONIA, KRISTILLINEN KASVATUS JA NUORISOTYÖ – SOSIAALIALAN YLEMPI AMMATTIKORKEAKOULUTUTKINTO

1.1 Koulutuksen lähtökohdat

Ylempi ammattikorkeakoulututkinto on työelämän kehittämiseen suuntautuva ammatillista asiantuntijuutta ja erityisosaamista syventävä ylempi korkeakoulututkinto. Diakonia-ammattikorkeakoulun sosiaalialan koulutusohjelmassa *Diakonia, kristillinen kasvatus ja nuorisotyö* suoritetaan sosiaali- ja terveysalan ylempi ammattikorkeakoulututkinto, jonka tutkintonimike on sosionomi (ylempi AMK). Diakin tutkinto on mukana eurooppalaisessa koulutusohjelmayhteistyössä, jonka nimi on *Master in Diaconia and Christian Social Practice*.

Sosiaalialan koulutusohjelman *Diakonia, kristillinen kasvatus ja nuorisotyö* toteuttaminen perustuu Diakonia-ammattikorkeakoulun toiminta-ajatukseen ja strategiaan. Sen mukaan Diak tuottaa kirkon ja yhteiskunnan palvelukseen osaavia ammattilaisia ja asiantuntijoita sekä osallistuu koulutusalojensa alueelliseen, valtakunnalliseen ja kansainväliseen kehittämiseen. Koulutusohjelma jatkaa Diakin amk-perustutkinnon luomaa linjaa, jossa integroidaan sosiaalialan ja kirkon alan ammatillista osaamista.

Diakoniaan, kristilliseen kasvatukseen ja nuorisotyöhön painottuva sosiaalialan koulutusohjelma tarjoaa erityisesti sosionomi (AMK) & diakoni, sosionomi (AMK) & kirkon nuorisotyönohjaaja, yhteisöpedagogi (AMK) & kirkon nuorisotyönohjaaja, sairaanhoitaja (AMK) & diakonissa tai muun vastaavan korkeakoulututkinnon suorittaneelle mahdollisuuden laajentaa ja syventää perustutkinnossa ja työelämässä hankittua asiantuntemusta. Käytännössä opiskelijat ovat siis lähinnä diakonian viranhaltijoita, kirkon nuorisotyönohjaajia ja lapsityönohjaajia. Tutkinnon tavoitteena on luoda opiskelijan, työelämän ja ammattikorkeakoulun välille yhteinen opintoja tukeva oppimis- ja kehittämisympäristö sekä monipuolinen asiantuntijaverkosto.

Koulutuksen toteutuksessa tehdään yhteistyötä Yrkeshögskolan Novian ja Keski-Pohjanmaan amk:n kanssa, joilla myös on kirkon diakoniaan ja nuorisotyöhön liittyvä koulutustehtävä. Näistä ammattikorkeakouluista valmistuneilla on mahdollisuus jatkaa opintojaan Diakissa toteutettavassa koulutusohjelmassa. Niiden asiantuntijat ovat tarvittaessa myös koulutusohjelman käytettävissä. Koulutusta arvioidaan jatkuvasti työelämän eri tahoja edustavissa yhteistyöryhmissä. Opetusta järjestetään yhteistyössä myös Laurean ja Metropolian ammattikorkeakoulujen kanssa.

Tutkinto on mahdollista suorittaa osana eurooppalaista koulutusohjelmayhteistyötä (Joint Master Programme in Diaconia and Christian Social Practice). Yhteistyötä tehdään saksalaisten (Heidelbergin yliopisto sekä ammattikorkeakoulut Darmstadtissa, Freiburgissa ja Ludwigsburgissa), norjalaisten (Diakonhjemmet University College), tsekkiläisten (Prahan Kaarlen yliopisto), ruotsalaisten (Uppsalan yliopisto) ja virolaisten (Tallinnan teologinen instituutti) kumppaneiden kanssa. Joint Master Programme edellyttää vähintään 30 opintopisteen eli yhden lukukauden opintojen suorittamista jossakin näistä ulkomaisista korkeakouluista. Opiskelijavaihto toteutetaan Erasmus-ohjelman kautta. Korkeakoulujen kesken järjestetään muutakin yhteistyötä, kuten seminaareja, opettajavaihtoa ja tutkimusyhteistyötä.

1.2 Koulutustarve

Diakonian, kasvatuksen ja nuorisotyön painotuksella suoritettu sosiaalialan koulutusohjelma täydentää ratkaisevasti suomalaisia korkeakoulututkintoja. Se tarjoaa väylän jatkaa korkeakouluopintoja näillä alueilla. Seurakuntien, järjestöjen ja muun kolmannen sektorin alueella on jatkuva tarve työn kehittämiseen. Vastaavasti on tarve saada kyseisten työalojen ja työtiimien johtavia työntekijöitä. Myös seurakuntien aluetyö kaipaa kehittämistä ja uusia näkökulmia.

Suurten seurakuntien diakonia-, kasvatusta- ja nuorisotyössä on viime vuosina syntynyt toimenkuvia, jotka liittyvät työalojen johtotehtäviin tiimien työstä vastaavina työntekijöinä tai johtavina viranhaltijoina. Myös pienemmissä seurakunnissa ja harvaan asutussa osassa Suomea tarvitaan erityistä osaamista kyseisten työalojen kehittämiseen. Muuttuvat kunta- ja seurakuntarakenteet pakottavat uudenlaisien ratkaisujen etsimiseen. Paikallisen tason työnkehittämis- ja johtamistehtävissä oleville on ollut tarjolla koulutusta, joka on yleensä toteutettu tutkintojärjestelmän ulkopuolella.

Myös hiippakuntien ja kirkon keskushallinnon tehtävien hoitamiseen diakoniaan, kasvatukseen ja nuorisotyöhön suuntautuvan ylemmän korkeakoulututkinnon suorittaminen antaa merkittävää lisäpätevyyttä ja -osaamista. Tutkinnon suorittaneiden on mahdollista työllistyä myös kirkon perheasiain keskusten virkoihin tai oman alansa opetus- ja koulutustehtäviin, joihin vaaditaan ylempi korkeakoulututkinto.

Paitsi kirkossa, kirkollisissa järjestöissä ja laitoksissa, diakoniaan, kasvatukseen ja nuorisotyöhön painottuva sosiaalialan koulutusohjelman ylempi ammattikorkeakoulututkinto antaa erityiset valmiudet toimia myös niissä muissa tehtävissä, joissa edellytetään erityistä arvo-osaamista, sosiaalialan palvelujärjestelmien tuntemusta ja taitoa kehittää alueellisten yhteisöjen voimavaroja ja osallisuutta.

Tutkinnon opinnäytetyöt ovat työelämän kannalta merkittäviä siksi, että yliopistojen piirissä suoritettu tutkimus on kohdistunut melko vähäisessä määrin diakonia- ja nuorisotyöhön. Ylempi ammattikorkeakoulun koulutusohjelma antaa hyvät mahdollisuudet tutkimus- ja kehittämistoiminnalle, laajentaa aiheiden käsittelyä ja syventää tutkimuksellista otetta.

Koulutusohjelma on toteutettu jo kahdesti ja saadut kokemukset ovat osoittaneet sen tarpeellisuuden. Hakijamäärät ovat olleet noin kaksinkertaisia aloituspaikkoihin verrattuna ja hakijat ovat olleet pääasiassa kirkon diakonia- ja nuorisotyöntekijöitä. Opiskelijat ovat olleet motivoituneita ja palaute koulutuksesta on ollut hyvä. Koulutuksen tunnettuus ja sitä kautta kiinnostus tutkintoa kohtaan on kaiken aikaa lisääntynyt. Diakonia-, kasvatusta- ja nuorisotyöhön painottuva ylempi ammattikorkeakoulututkinto on omiaan vahvistamaan myös perustutkintojen vetovoimaa, kun tarjolla on oman alan syventäviä opintoja.

1.3 Koulutuksen vaikuttavuus

Diakonia-ammattikorkeakoululla on alueellisen koulutus- ja kehittämistehtävän lisäksi myös erityinen valtakunnallinen tehtävä, sillä se vastaa Suomessa valtaosasta diakonian ja kirkon nuorisotyön alan ammattikorkeakoulutuksesta. Diak on lisäksi maamme suurin sosiaalialan amk-kouluttaja.

Kirkon alueellisen kehittämistyön näkökulmasta kunta-, järjestö- ja yksityissektorin verkostoyhteistyön kehittäminen on keskeinen tavoite. Seurakuntien työssä korostuu usein paitsi paikallistason yhteydet niin myös seudullinen yhteistyö rovastikunta- ja hiippakuntatasolla. Koulutusohjelman

tavoitteena on parantaa kirkon alan työntekijöiden valmiuksia tähän kehittämistyöhön, joka painottuu alueelliseen verkostoitumiseen, vastuuseen ja innovointiin.

Diak verkostoammattikorkeakouluna, sen yhteistyöammattikorkeakoulut sekä kirkko ja kristilliset järjestöt muodostavat valtakunnallisen vaikuttamisverkoston. Seurakuntien diakonia-, kasvatus- ja nuorisotyö kattaa koko maan – sekä harvaanasutut ja muuttotappioalueet että muuttovoittoiset keskukset. Esimerkiksi seurakuntien rippikoulutyö tavoittaa maanlaajuisesti käytännössä koko ikäluokan kasvuvaiheessa, jossa nuorten elämä erityisesti tarvitsee kodin ulkopuolista tukea.

2 TUTKINNON TAVOITTEET JA PEDAGOGISET PERIAATTEET

2.1 Tavoitteet

Suomalainen hyvinvointiyhteiskunta on vahvasti rakentunut kristillisen perinteen ja siihen liittyvien arvojen suuntaisesti silloinkin, kun näitä lähtökohtia ei ole ilmaistu tai tunnistettu. Diakonia, kasvatus- ja nuorisotyö ovat kirkon avaintoimintoja, jotka voimakkaasti verkostoituvat muiden alueellisten ja valtakunnallisten toimijoiden kanssa. Näitä ovat muun muassa kunnat, yksityiset palveluntuottajat ja järjestöt.

Diakonian, kasvatuksen ja nuorisotyön näkökulmat täydentävät toisiaan. Kasvatuksen alueella haetaan ennaltaehkäisevästi ihmisten ja ryhmien osallisuuden vahvistamista ja yhteisöllisyyden toteutumista. Diakonia puolestaan tarkastelee samoja yhteisöjä niistä syrjäytyneiden ja syrjäytymisvaarassa olevien näkökulmasta. Nuorisotyön peruselementit ovat sekä kasvatuksessa että diakoniassa. Kirkon työssä esimerkiksi työssä perheiden ja yhteisöjen parissa yhdistyvät edellä mainitut näkökulmat.

Tutkinnon tavoitteet perustuvat suositukseen eurooppalaisesta tutkintojen ja osaamisen viitekehyksestä (European Qualifications Framework, EQF) ja vastaavasta kansallisesta viitekehyksestä (National Qualifications Framework, NQF) [ARENE, Suositus tutkintojen kansallisen viitekehyksen (NQF) ja tutkintojen yhteisten kompetenssien soveltamisesta ammattikorkeakouluissa]. Näiden mukaiset tavoitteet liittyvät viiteen alueeseen: oppimisen taidot, eettinen osaaminen, työyhteisöosaaminen, innovaatio-osaaminen ja kansainvälistymisosaaminen. Suosituksessa todetaan muun muassa, että ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon suorittanut henkilö ”hallitsee laaja-alaiset ja pitkälle erikoistuneet oman alansa erityisosaamista vastaavat käsitteet, menetelmät ja tiedot” ja että hän ”kykenee työskentelemään itsenäisesti alan vaativissa asiantuntijatehtävissä” ja ”johtamaan asioita ja/tai ihmisiä”. Tutkinnon yleisiä tavoitteita on myös kuvattu yleisinä työelämäkompetensseja, joihin ylemmissä amk-tutkinnoissa pyritään. (Liite 1.)

Tutkinnon tavoitteissa on otettu huomioon myös sosiaalialan ylemmän amk-tutkinnon tavoitteet. Ne on määritelty erikseen seuraavien osaamisalueiden mukaan: sosiaalialan asiantuntijuusosaaminen, tutkimuksellinen kehittämisosaaminen ja johtamisosaaminen. (Liite 2.) Näiden tavoitteiden soveltamisessa on otettu huomioon tämän tutkinnon erityinen profiili, joka liittyy diakonian, kristillisen kasvatuksen ja nuorisotyön työelämäkonteksteihin ja ammatillisuuteen. Ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon tavoitteita luonnehtivat omalta osaltaan myös siihen sisältyvän opinnäytetyön arviointikriteerit (Liite 3).

Sosiaalialan koulutusohjelman *Diakonia, kristillinen kasvatus ja nuorisotyö* tavoitteena on, että opiskelija osaa

- 1) käyttää tutkimustietoa ja tutkimuksellista otetta diakonia-, kasvatusta- ja nuorisotyön kehittämisessä
- 2) analysoida alansa liittyviä yhteiskunnallisia ja eettisiä kysymyksiä ja ilmiöitä
- 3) havainnoida ja analysoida paikallisesti ihmisten arkea ja sen muutosta
- 4) uudistaa oman alansa työkäytäntöjä ottaen huomioon arjesta nousevat haasteet ja muuttuvat toimintaympäristöt
- 5) luoda ja kehittää uusia hallinto- ja johtamiskäytäntöjä sekä edistää monialaista yhteistoimintaa
- 6) vahvistaa paikallista verkostoyhteistyötä ja toimia asiantuntijana eri alojen rajapinnoilla
- 7) vaikuttaa oman alansa kansainvälisissä verkostoissa ja kehittää kansainvälistä yhteistyötä

2.2. Pedagogiset periaatteet

Tämä ylemmän amk-tutkinnon koulutusohjelma toteutetaan Diakin arvopohjan mukaisesti kunnioittamalla ihmisen ainutkertaisuutta ja tasa-arvoa. Tavoitteena on edistää osallisuutta, sosiaalista oikeudenmukaisuutta ja eheyttä. Opiskelijoiden kehittämishankkeiden ja uudenlaisen osaamisen kautta pyritään vaikuttamaan työn rakenteisiin ja menetelmiin sekä auttamaan yksittäisiä ihmisiä, joita kirkon tai yhteiskunnan muu tuki ei ehkä tavoita. Diakonia-, kasvatusta- ja nuorisotyössä ihmistä kunnioitetaan torjumalla holhoavaa asennoitumista ja vahvistamalla osallisuutta sekä arvostamalla ihmisten ja heidän yhteisöjensä näkemyksiä.

Koulutusohjelman lähtökohtana on oppimisympäristö, jossa toteutuu opiskelun, opetuksen ja työn vuoropuhelu. Opintojen keskeinen osa on opinnäytetyö, työelämän kehittämistehtävä, jonka opiskelija toteuttaa aitoon työelämän kehittämistarpeeseen. Opetuksen oppimismenetelmät perustuvat tutkivaan ja kehittävään työotteeseen.

Diakissa toteutettavassa ammattikorkeakoulupedagogiikassa yhdistetään ajantasainen tutkimustieto ja sen soveltaminen sosiaali- ja kirkon alan työympäristöissä. Opetus on kehittävä, analyttistä ja kriittistä. Oppimisessa painotetaan sekä asiantuntijuutta että persoonallista kasvua. Opinnoissa pyritään opiskelijan eettisen ajattelun sekä ammatti- ja asiantuntijatyön kriittisen reflektiokyvyn syventämiseen.

Oppiminen kytkeytyy ihmisten arjesta ja työelämän osaamistarpeista nouseviin haasteisiin. Fyysinen, sosiokulttuurinen ja virtuaalinen oppimisympäristö tukevat opiskelijoiden oppimisprosessia. Opiskelijoiden ohjauksessa hyödynnetään tieto- ja viestintätekniikan erilaisia sovellutuksia. Kirjasto- ja tietopalvelut nivotaan kiinteästi opetustyöhön. Opiskelijoiden itseohjautuvuutta, persoonallista ja ammatillista kasvua sekä identiteetin rakentumista tuetaan ohjauksen ja vertaistuen avulla koko opiskeluajan.

Opiskelu toteutuu monimuotokoulutuksena, jossa vuorottelevat lähi- ja etäopiskelu. Verkkooppimisalustalla osa etäjaksojen opinnoista suoritetaan vuorovaikutteisesti opiskelijaryhmän muiden opiskelijoiden ja opettajien kanssa. Osa etäopiskelusta suoritetaan itsenäisenä opiskeluna. Lähiopetusjaksoja järjestetään kerran kuukaudessa, 2–3 päivää kerrallaan. Lähiopetus perustuu yhteistoiminnallisen oppimisen periaatteille. Tällöin jokaisen opiskelijaryhmän jäsenen osaaminen ja kokemus kumuloituu vuorovaikutuksessa yhteiseksi asiantuntijuudeksi. Koko opintojen ajan toimivat ohjaustiimit tarjoavat myös mahdollisuuden jakaa omaa osaamista ja hyödyntää toisten asiantuntemusta. Yhteistoiminnallisen oppimisen onnistumiseksi jokaisen läsnäolo lähijaksoilla ja tiimityöskentelyssä on tärkeää.

Opintojen painopiste on tutkimus- ja kehittämistyön opinnoissa ja opinnäytetyössä. Tämä edellyttää opiskelijalta sitoutumista pitkäjänteiseen ja vaativaan kehittämistyöhön. Opinnäytetyön aiheet rakennetaan yhteistyössä työelämän kanssa, jolloin omien kiinnostuksen kohteiden, työalan kehittämisen ja opintojen yhdistäminen on mahdollista. Opinnäytetyön ohjaukseen osallistuvat sekä ohjaavat opettajat että työelämämentorit.

Koulutusohjelman opiskelijat muodostavat yhden opiskelijaryhmän, mutta aloituspaikat ja koulutuksen toteutusvastuu jakautuvat Diak Etelän ja Diak Idän kesken. Opetusta järjestetään yhteistyössä myös muiden ammattikorkeakoulujen kanssa.

3 OPINTOKOKONAISUUDET JA OPINTOJEN AIKATAULU

1. Ammatillinen asiantuntijuus ja etiikka 10 op
2. Diakonian, kasvatuksen ja nuorisotyön teologia 10 op
3. Syrjäytyminen hyvinvointiyhteiskunnan muutoksessa 10 op
4. Osaamisen johtaminen ja työn kehittäminen 10 op
5. Kristinuskon ajankohtaiset tulkinnat 5 op
6. Tutkimus- ja kehittämistyö 10 op
7. Vapaasti valittavat opinnot 5 op / Electives
 - 7.1 Suomenkieliset
 - 7.2 English modules 5-10 ECTS
8. Opinnäytetyö 30 op

Opintokokonaisuuden nimi ja laajuus	Kevät 2011	Syksy 2011	Kevät 2012	Syksy 2012
1 Ammatillinen asiantuntijuus ja etiikka 10 op	10 op			
2 Diakonian, kasvatuksen ja nuorisotyön teologia 10 op	5 op	5 op		
3 Syrjäytyminen hyvinvointiyhteiskunnan muutoksessa 10 op		10 op		
4 Osaamisen johtaminen ja työn kehittäminen 10 op			10 op	
5 Kristinuskon ajankohtaiset tulkinnat 5 op			5 op	
6 Tutkimus- ja kehittämistyö 10 op	5 op	5 op		
7 Vapaasti valittavat opinnot 5 op 7.1 Suomenkieliset			5 op	
7 Electives 5–10 ECTS 7.2 English modules			5–10 ECTS	
8 Opinnäytetyö 30 op	5 op	5 op	5 op	15 op
Yhteensä 90 op	25 op	25 op	25 op	15 op

4 OPINTOKOKONAISUUKSIEN TAVOITTEET JA YDINSISÄLLÖT

1. Ammatillinen asiantuntijuus ja etiikka 10 op

Opintokokonaisuus johdattaa koko ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon koulutusohjelmaan sekä keskittyy ammatilliseen ja ammattieettiseen osaamiseen. Keskeisinä sisältöinä ovat opiskelijan omien oppimistavoitteiden asettaminen, oppimismenetelmien osaamisen varmistaminen, ammatillisuuden ja moniammatillisuuden analysointi sekä ammattietiikan kysymykset.

1.1 Moniammatillinen asiantuntijuus 5 op

Tavoitteet:

Opiskelija osaa

- rakentaa oman oppimispolkunsaa ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon tavoitteiden ja sisältöjen pohjalta
- hankkia ja käsitellä tietoa kriittisesti eri alojen näkökulmasta
- jäsentää ja arvioida omaa ammatillista asiantuntijuuttaan ja identiteettiään sekä asettaa niihin liittyviä kehittämistavoitteita
- toimia moniammatillisissa ja monimutkaisissa työelämän tilanteissa
- käyttää opinnoissa tarvittavia verkkotyökaluja monipuolisesti ja tavoitteellisesti
- käyttää reflektiivisiä menetelmiä ammatti- ja asiantuntijatyön erittelyssä

Ydinsisällöt:

- ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon tavoitteet ja sisällöt, oppimismenetelmät ja verkkotyökalut
- diakonian, kristillisen kasvatuksen ja nuorisotyön ammatti-identiteettien historialliset ehdot ja tämän päivän haasteet
- oman alan asiantuntijuus ja vaikuttaminen moniammatillisissa työyhteisöissä ja verkostoissa
- reflektiivinen oman ammatti- ja asiantuntijatyön erittely ja kirkollisen työntekijäidentiteetin jäsentäminen

1.2 Ammattietiikka 5 op

Tavoitteet:

Opiskelija osaa

- arvioida kriittisesti etiikan ja erityisesti ammattietiikan keskeisiä periaatteita
- analysoida ja ratkaista ammattialaansa liittyviä eettisiä ongelmia
- jäsentää kristillisen uskon ja etiikan suhteesta käytyä keskustelua
- edistää tasa-arvon ja kestävä kehityksen periaatteiden toteutumista
- soveltaa alansa ammattieettisiä periaatteita työelämän asiantuntijana ja kehittäjänä

Ydinsisällöt:

- ammattietiikan keskeiset periaatteet ja niitä koskeva kansallinen ja kansainvälinen keskustelu

- kirkon diakonia-, kasvat- ja nuorisotyön ammattieettiset kysymykset
- kysymys uskon ja etiikan välisestä suhteesta
- tasa-arvo ja kestävä kehitys eettisinä periaatteina ja toimintamalleina

2. Diakonian, kasvatuksen ja nuorisotyön teologia 10 op

Opintokokonaisuudessa perehdytään kristillisen teologian keskeisiin lähteisiin, vaiheisiin ja teemoihin. Tarkoituksena on ymmärtää ja soveltaa diakonian, kasvatuksen ja nuorisotyön teologisia perusteita.

Tavoitteet:

Opiskelija osaa

- hankkia kriittisesti ja luovasti tietoa kristinuskon keskeisistä vaiheista ja dokumenteista
- käyttää keskeisiä teologisia käsitteitä ja soveltaa niitä oman työnsä ja työalansa kehittämisessä
- arvioida työnsä teologisia perusteita moniuskontoisessa ja -kulttuurisessa ympäristössä
- vaikuttaa omaa työalaansa koskevassa teologisessa keskustelussa

Ydinsisällöt:

- Raamattu ja sen tutkimisen ja tulkinnan apuvälineet (esim. kommentaarit)
- kristillisen teologian keskeiset vaiheet ja teemat
- luterilaisen teologian erityispiirteet, ekumenia ja uskontojen välinen dialogi
- kirkon työ ja identiteetti muuttuvissa toimintaympäristöissä

3. Syrjäytyminen hyvinvointiyhteiskunnan muutoksessa 10 op

Opintokokonaisuudessa syvennetään ymmärrystä syrjäytymisen ja marginalisaation käsitteellistämiseksi, tulkinnassa sekä vaikuttamistyössä viimeaikaisen yhteiskuntatieteellisen tutkimuksen avulla. Keskeisinä toimintaympäristöinä opintokokonaisuudessa ovat yhteiskunnan, kirkon ja järjestöjen muuttuvat toimintaympäristöt sekä niiden tarjoamat mahdollisuudet asiantuntijatyön kehittämisessä kansallisella ja kansainvälisellä tasolla.

3.1 Syrjäytymisen ehkäisy ja osallisuuden tukeminen diakonia-, kasvat- ja nuorisotyössä 5 op

Tavoitteet:

Opiskelija osaa

- tulkita ja käyttää sosiaalipolitiikan syrjäytymis- ja marginalisaatiotutkimuksen teoreettisia lähestymistapoja työalansa kysymysten jäsentämisessä
- analysoida ja soveltaa viimeaikaista syrjäytymistä ja osallisuuden tukemista koskevaa kansainvälistä keskustelua työssään
- arvioida yhteiskunnan, kirkon ja järjestöjen toiminnan muutosten vaikutuksia diakoniaan sekä kasvat- ja nuorisotyöhön
- soveltaa erilaisia ammatillisia ja kansalaistoiminnan osallistavia toimintamuotoja ja työtapoja asiantuntijatyössä.

Ydinsisällöt

- syrjäytymis- ja marginalisaatiotutkimuksen teoreettiset lähestymistavat diakonia-, kasvatus- ja nuorisotyön kysymysten jäsentämisessä
- syrjäytymistä ja osallisuuden tukemista koskevan kansainvälisen keskustelun pääpiirteet
- keskeiset yhteiskunnalliset muutossuunnat ja niiden merkitys kirkon tehtävien näkökulmasta
- osallistavan työtavan periaatteet ja erilaiset toimintamuodot ammatillisessa ja kansalaistoinnissa

3.2 Toimintaympäristön muutokset ja lainsäädäntö sosiaali- ja kirkonalan työssä 5 op

Tavoitteet:

Opiskelija

- ymmärtää ja osaa arvioida kunnalliseen sosiaali- ja terveystoimeen vaikuttavia hallinnollisia muutoksia sekä niiden vaikutuksia diakonia-, kasvatus- ja nuorisotyöhön
- tuntee sosiaalialaa sekä sen kehittämistä koskevan lainsäädännön keskeiset muutokset
- kriittisesti arvioida julkisen, yksityisen ja kolmannen sektorin valta- ja vastuusuhteita ja toimia asiantuntijana diakonia-, kasvatus- ja nuorisotyön muuttuvissa toimintaympäristöissä.

Ydinsisällöt:

- yhteiskunnalliset ja hallinnolliset muutostrendit ja niiden vaikutus palvelujen tuottamiseen sekä palvelurakenteisiin kansainvälisellä ja kansallisella tasolla
- sosiaalialan lainsäädännön keskeiset muutokset
- kansalaisyhteiskunnan muutokset ja valta- ja vastuukysymykset julkisen, yksityisen ja kolmannen sektorin välillä
- sosiaalialan asiantuntijuus muuttuvissa toimintaympäristöissä

4. Osaamisen johtaminen ja työn kehittäminen 10 op

Opintokokonaisuudessa perehdytään johtajuuden periaatteisiin, arvopohjaan ja käytäntöihin erityisesti kehittämistyön näkökulmasta. Keskeisiä sisältöjä ovat kehittämismenetelmien arviointi ja tavoitteiden asettaminen oman työn näkökulmasta. Aluetyö, verkostot, projektit, työalat, vapaaehtoistoiminta, erilaisissa tiimeissä tapahtuva toiminta, hallinto ja talous ovat kehittämisen ja johtamistyön ympäristöjä.

Tavoitteet:

Opiskelija osaa

- soveltaa johtamistoiminnan teoreettisia perusteita ja haasteita eri ympäristöissä
- soveltaa erilaisia kehittämisen strategioita ja menetelmiä, ja analysoida niiden arvotaustaa
- arvioida oman työalan ja työyhteisön kehittämisedellytyksiä, laatua ja arvojen toteutumista käytännössä

Ydinsisällöt:

- johtamisen yksilökohtainen perusta ja kehittämisen roolit
- johtamisen keskeiset toiminnot, esimiestäidot
- johtajuus organisaation rakenteessa
- kehittämistoiminnan edellytykset, muutoksen johtaminen ja arvot
- seurakunnan työalojen johtamisen ja kehittämisen erityispiirteet verrattuna muihin työyhteisöihin

5. Kristinuskon ajankohtaiset tulkinnat 5 op

Opintokokonaisuudessa paneudutaan kontekstuaalisen teologian menetelmiin ja tulkintamalleihin. Tarkoituksena on luoda ja kehittää omaa teologista ajattelua.

Tavoitteet:

Opiskelija osaa

- analysoida ja arvioida erilaisia kontekstuaalisia teologioita ja niiden metodeja
- soveltaa kristinuskon ajankohtaistavia tulkintatapoja omassa yhteiskunnallis-kulttuurisessa kontekstissaan
- arvioida erilaisten kristinuskontulkintojen eettistä vaikuttavuutta
- rakentaa diakonian, nuorisotyön ja kasvatuksen teologiaa

Ydinsisällöt:

- oman aikamme kontekstuaaliset teologiat (esim. Latinalaisen Amerikan vapautuksen teologia, feministiteologia, dalit-teologia)
- kristinuskon ajankohtaistavan tulkinnan menetelmät
- kristinuskon eettinen arviointi
- osallistava paikallinen teologia

6. Tutkimus- ja kehittämistyön opinnot 10 op

Opinnoissa perehdytään erilaisiin tutkimus- ja kehittämistyön lähtökohtiin ja menetelmiin sekä niiden käyttöön ammatillisen työn kehittämisessä. Sisältöinä ovat tutkimus- ja kehittämishankkeiden suunnittelu, aineiston hankinta, tulkinta ja analyysi. Tavoitteena on, että opiskelija kykenee ratkaisemaan vaativia ongelmia tutkimus- ja/tai innovaatiotoiminnassa, jossa kehitetään uusia toimintatapoja sekä sovelletaan eri alojen tietoja.

6.1 Tutkimus- ja kehittämismenetelmät 5 op

Tavoitteet:

Opiskelija osaa

- käyttää keskeisiä kvalitatiivisia ja kvantitatiivisia tutkimusmenetelmiä
- käyttää keskeisiä työelämän kehittämisen menetelmiä
- suunnitella tutkimus- ja kehittämishankkeita

Ydinsisällöt:

- tiedon tuottamisen tiedeperustaiset lähtökohdat ja mahdollisuudet
- tutkimuksen ja kehittämisen menetelmät ja aineiston hankinta
- tutkimus- ja kehittämismenetelmien soveltaminen ammatillisessa työssä ja opinnäytetyön tekemisessä

6.2 Tulkinta ja analyysi tutkimus- ja kehittämistyössä 5 op

Tavoitteet:

Opiskelija osaa

- soveltaa keskeisiä kvalitatiivisia ja kvantitatiivisia analyysimenetelmiä diakonian, nuorisotyön ja kristillisen kasvatuksen kehittämistyössä
- arvioida työelämän tutkimus- ja kehittämishankkeita

Ydinsisällöt:

- keskeiset kvalitatiiviset ja kvantitatiiviset analyysimenetelmät ja niiden soveltaminen
- työelämän tutkimus- ja kehittämishankkeiden arviointimenetelmät ja niiden soveltaminen

7. Vapaasti valittavat opinnot / Electives

Opiskelija valitsee opintotarjonnasta opintoja 5 op verran. Ulkomaalaiset Joint Master Programme -opiskelijat suorittavat useampia opintokokonaisuuksia. Vapaasti valittaviksi opinnoiksi soveltuvat myös muiden ammattikorkeakoulujen ja yliopistojen ylemmän tutkinnon opinnot. Tässä opintokokonaisuudessa voidaan soveltaa myös AHOT-menettelyä.

Vapaasti valittavia opintoja voivat olla esimerkiksi seuraavat opintokokonaisuudet.

7.1 Suomenkieliset

7.1.1 Sosiaali- ja terveystalous 5 op (virtuaalinen)

7.1.2 Eksistentiaaliset kysymykset asiakastyössä 5 op (virtuaalinen)

7.2 English modules

7.2.1 Finnish model of confirmation work 5 cr.

In the module confirmation work and the work of young confirmed volunteers will be studied as tools of youth work, Christian education, diaconia education and preventive diaconial action. The module focuses on the analysis of teaching and learning processes as well as on planning and organizing processes in local parishes and in the Finnish Evangelical Lutheran Church in general.

Objectives:

The student is able to

- understand and analyse the history and development of the Finnish confirmation work and the role of the young confirmed volunteers in this work
- analyse aims, contents and practices of the confirmation work programs as well as their pedagogical and theological background both in the Finnish and in the international contexts
- analyse and develop models of confirmation work as diaconia education and as preventive diaconal work

Contents:

- development, training plans and practices of confirmation work in Finland compared to other European countries
- confirmation work in relation to diaconia
- meaning of voluntarism for young persons and the motivation theory as a tool

7.2.2 Finnish model of local diaconia 5 cr

The module focuses on organised diaconal work accomplished in local parishes of the Evangelical Lutheran Church. The historical and theological background, organisational structures and practises of parish diaconia will be studied. The Finnish model of diaconia is also analysed and evaluated in an international context.

Objectives:

The student is able to

- analyse the historical and theological background of Finnish models of diaconia
- understand the legislation, structure and practise of Finnish local diaconia in its social context
- evaluate the Finnish model of diaconia in international comparison

Contents:

- history and development of Finnish parish diaconia compared to other European countries
- theological background, legislation, organisational structures and practises of local diaconia
- analysis and development of Finnish models of diaconia in international comparison

7.2.3 International Issues in Human Rights and Disability 5/10 cr

(In cooperation with bachelor DSS-studies)

7.2.4 Multicultural Counseling 5/10 cr.

(In cooperation with bachelor DSS-studies)

7.2.5 Domestic violence 5 cr. (virtual)

8. Opinnäytetyö

Ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon opinnäyteyö on työelämän tutkimus- ja kehittämistyö. Opinnäytetyö painottuu uusien ammatillisten toimintatapojen ja -mallien, työmenetelmien ja palvelutuotteiden kehittämiseen ja arviointiin. Opinnäytetyöprosessissa hyödynnetään ammatillista kokemustietoa ja aikaisemman tutkimus- ja kehittämistyön menetelmiä ja tuloksia. Tavoitteena on tuottaa ja käyttää uutta tietoa työelämän kehittämishankkeissa, projekteissa sekä palvelujen ja ammatillisten toimintojen suunnittelu- ja tuotteistamistyössä. Asiantuntijatiedon jakaminen ja uuden tietämyksen siirtäminen osaksi työyhteisöjen ja ammatillisten verkostojen toimintaa on keskeinen osa opinnäytetyöskentelyä. Opinnäytetyö voi olla luonteeltaan soveltava tutkimus, kehittämistyötä koskeva tutkimus- ja kehittämisraportti, palvelujen tuotteistamista, kehittämistä tai evaluointia koskeva selvitys.

Opinnäytetyön tavoitteena on, että opiskelija osaa:

- kehittää ammattialaansa seuraamalla ja analysoimalla alan kansallista ja kansainvälistä tutkimustietoa ja ammattikäytäntöjen kehitystä
- suunnitella ja toteuttaa tutkimus- ja kehittämishankkeita, projekteja ja arviointitutkimuksia sekä palvelutuotteiden kehittämistoimintoja yhteistyössä oman alansa asiantuntijoiden kanssa
- analysoida ja ratkaista työelämän käytäntöjä koskevia kysymyksiä perustutkimuksen ja uusimman tutkimustiedon avulla
- muokata tutkimustuloksiaan käytännön sovellutuksiksi ja jakaa tietoa muiden ammatillisten asiantuntijoiden käyttöön

Opinnäytetyöprosessi aloitetaan opintojen alussa ja toteutetaan prosessina tiiviissä yhteydessä muihin opintoihin. Opintojaksoihin kuuluvat oppimistehtävät tukevat opinnäytetyötä. Opinnäytetyön ohjaus tapahtuu tiimi- ja yksilöohjauksena.

Opinnäytetyön laajuus on 30 opintopistettä.

8.1 Opinnäytetyön aloittaminen (5 op)

Tavoitteet:

Opiskelija osaa

- ideoida ja kartoittaa opinnäytetyönsä aiheen ja teeman
- asettaa tutkimuskysymykset
- kirjoittaa tutkimus/kehittämishankkeestaan ideapaperin

Ydinsisällöt:

- tieteellinen kirjoittaminen
- tutkimus- ja kehittämistyön menetelmät
- tutkimusaiheen aikaisempi tutkimus
- muut lähdeaineistot
- opinnäytetyön idean esitleminen opinnäytetyöseminaarissa

8.2 Opinnäytetyön suunnitelma (5 op)

Tavoitteet:

Opiskelija osaa

- kehittää ideapaperinsa pohjalta opinnäytetyönsä suunnitelman
- kirjoittaa tutkimus/kehittämis/hankesuunnitelman
- valita aiheeseensa sopivat aineiston hankinnan ja analyysin metodit ja aineistot

Ydinsisällöt:

- tutkimus- ja kehittämistyön menetelmät
- metodiset lähestymistavat
- aineiston analyysi
- oman opinnäytetyön metodin ja aineiston esitleminen opinnäytetyöseminaarissa

8.3 Metodien perustelu ja aineiston esittely (5 op)

Tavoitteet:

Opiskelija osaa

- kerätä tutkimus- ja kehittämisaineistot
- selkeästi esitellä ja perustella opinnäytetyönsä metodiset ratkaisut ja aineiston hankinnan
- perustella tekemänsä analyttiset ratkaisut

Ydinsisällöt:

- aineiston käsittely ja tarkempi analyysi
- perustelujen esittäminen ja argumentointi

- opinnäytetyön raportointi
- oman opinnäytetyön esitleminen seminaarissa

8.4 Opinnäytetyön valmistuminen (15 op)

Tavoitteet:

Opiskelija osaa

- toteuttaa kehittämis/hankeprosessin
- kirjoittaa valmiiksi opinnäytetyönsä lähteineen ja liitteineen
- perustella opinnäytetyössään tekemänsä ratkaisut
- työskennellä suunnitelmallisesti ja pitkäjänteisesti arvioida opinnäytetyöprosessiaan

Ydinsisällöt:

- kehittämis-/hankeprosessin päätös
- opinnäytetyön arviointi ja opponointi
- opinnäytetyön julkistamisseminaari
- kypsyyskoe

LIITE 1

YLEMPIEN AMK-TUTKINTOJEN YHTEISET KOMPETENSSIT

ARENE ry:n suositus

	Osaamisen kuvaus
OPPIMISEN TAI DOT	<ul style="list-style-type: none">- osaa monipuolisesti ja tavoitteellisesti arvioida ja kehittää asiantuntijuuttaan- osaa hankkia, käsitellä, tuottaa ja arvioida tietoa kriittisesti ja eri alojen näkökulmista- kykenee ottamaan vastuuta yhteisön tavoitteellisesta oppimisesta
EETTINEN OSAAMINEN	<ul style="list-style-type: none">- kykenee ottamaan vastuuta yhteisön toiminnasta ja sen seurauksista- osaa soveltaa alansa ammattieettisiä periaatteita asiantuntijana ja työelämän kehittäjänä- osaa tehdä ratkaisuja ottaen huomioon yksilön ja yhteisön näkökulmat- osaa edistää tasa-arvoisuuden periaatteiden toteutumista työyhteisössä- osaa edistää kestävän kehityksen periaatteiden ja yhteiskuntavastuun toteutumista- kykenee johtamaan yhteiskunnallisesti vaikuttavaa toimintaa eettisiin arvoihin perustuen
TYÖYHTEISÖOSAAMINEN	<ul style="list-style-type: none">- osaa kehittää työyhteisön toimintaa ja työhyvinvointia- osaa kehittää työelämän monialaista viestintää ja vuorovaikutusta- osaa soveltaa tieto- ja viestintätekniikkaa tehtävissään- osaa luoda verkostoja ja kumppanuuksia- osaa johtaa ja uudistaa toimintaa monimutkaisissa ja ennakoimattomissa toimintaympäristöissä- kykenee toimimaan vaativissa asiantuntijatehtävissä, johtamistehtävissä tai yrittäjänä
INNOVAATIO-OSAAMINEN	<ul style="list-style-type: none">- osaa tuottaa uutta tietoa ja uudistaa toimintatapoja yhdistäen eri alojen osaamista- osaa johtaa projekteja- osaa johtaa tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiohankkeita sekä hallitsee tutkimus- ja kehitystoiminnan menetelmiä- osaa kehittää asiakaslähtöistä, kestäväää ja taloudellisesti kannattavaa toimintaa
KANSAINVÄLISTYMISS-OSAAMINEN	<ul style="list-style-type: none">- kykenee kansainväliseen viestintään työtehtävissään ja toiminnan kehittämisessä- osaa toimia kansainvälisissä toimintaympäristöissä- osaa ennakoida kansainvälisyyskehityksen vaikutuksia ja mahdollisuuksia omalla ammattialallaan

LIITE 2**KOMPETENSSIT SOSIONOMI (YLEMPI AMK)**

Sosiaalialan ammattikorkeakouluverkosto

<i>Kompetenssi</i>	<i>Oppimistulos</i>
Sosiaalialan asiantuntijuus-osaaminen	<ul style="list-style-type: none">• Sosionomi (ylempi AMK) osaa kriittisesti analysoida yhteiskunnallisia ja globaaleja muutoksia sekä ennakoida niiden sosiaalisia vaikutuksia• Sosionomi (ylempi AMK) osaa suunnitella, johtaa ja arvioida asiakasprosesseja sekä tehdä niiden vaikutuksista kokonaisarviointia• Sosionomi (ylempi AMK) hallitsee sosiaalialan erityisosaamista vastaavia käsitteitä, työorientaatioita ja menetelmiä• Sosionomi (ylempi AMK) kykenee työskentelemään itsenäisesti sosiaalialan vaativissa asiantuntijatehtävissä• Sosionomi (ylempi AMK) osaa toimia kansainvälisissä yhteistyöverkostoissa
Tutkimuksellinen kehittämisosaaminen	<ul style="list-style-type: none">• Sosionomi (ylempi AMK) osaa kriittisesti arvioida T&K&I-toiminnan intressilähtökohtia ja ymmärtää eettisyyden merkityksen toiminnassa• Sosionomi (ylempi AMK) hallitsee tutkimus- ja kehittämismenetelmiä sekä osaa kehittää sosiaalialan työtä käytäntölähtöisiä tutkimusmenetelmiä hyödyntäen• Sosionomi (ylempi AMK) osaa kehittää toimintaansa ja sosiaalialan käytäntöjä kokemustietoa reflektoiden ja kansalaisia osallistaen• Sosionomi (ylempi AMK) osaa innovoida, valmistella ja johtaa projekteja sekä arvioida niiden prosessia ja vaikuttavuutta
Johtamisosaaminen	<ul style="list-style-type: none">• Sosionomi (ylempi AMK) ymmärtää strategisen ajattelun periaatteet sekä tuntee laatujärjestelmiä ja osaa arvioida ja soveltaa niitä• Sosionomi (ylempi AMK) hallitsee talous- ja henkilöstöhallinnon peruseriaatteet ja osaa soveltaa niitä• Sosionomi (ylempi AMK) osaa kehittää ja johtaa työyhteisön toimintaa sekä edistää työhyvinvointia yhteistyössä henkilöstön kanssa• Sosionomi (ylempi AMK) kykenee johtamaan osaamista sekä sosiaalialan työkäytäntöjen ja palvelujen kehittämistä monimutkaisissa ja ennakoimattomissa verkostoissa ja toimintaympäristöissä

LIITE 3

YAMK-OPINNÄYTETYÖN ARVIOINTIKRITEERIT

Arvioinnin osa-alueet ylempään AMK-tutkintoon johtavassa koulutuksessa

I TEHTÄVÄN ASETTELU

Työelämälähtöisyys: opinnäytetyö hyödyttää työelämää, kehittää työtä työpaikan tai alan tasoilla ja vastaa näiden tarpeisiin (tuottaa uutta tietoa, toimintamalleja, menetelmiä, tuotteita tms.)

Ammatillinen kasvu: asetetut ammatillisen osaamisen ja kehittymisen tavoitteet.

Tehtävänasettelu: tehtävänasettelun ja tutkimusongelman selkeys, tehtyjen rajausten mielekkyys, selkeys ja perustelut.

II KÄYTÄNNÖN TOTEUTUS

Lähestymistavan toimivuus: Valitun lähestymistavan mielekkyys tehtävääsettelun kannalta, opinnäytetyön tyyppiin (tutkimustyyppinen tai toiminnallinen opinnäytetyö) ja valittujen työ- ja tutkimusmenetelmien perusteleminen ja kriittinen arviointi.

Työ-, kehittämis- ja tutkimusmenetelmien hallinta: toimintakäytäntöjen sekä työvälineiden ja -menetelmien hallinta, aineiston tuottamisen ja hankinnan menetelmien osaaminen, aineiston riittävyys ja relevanssi, analyysimenetelmien hallinta, työ-, kehittämis- ja/tai tutkimusprosessin läpinäkyvyys.

Opinnäyteprosessin hallinta: työprosessin ja ajankäytön organisointi, omatoimisuus, vastuullisuus ja eettisyys. Etenkin kehittämishankkeissa ja produktioissa prosessin yhteys työelämään suunnittelussa, toteutuksessa ja arvioinnissa. Työnjako, jos useampia tekijöitä.

III PERUSTELUT JA OMA AJATTELU

Käsiteltävien asioiden käsitteellistäminen: toiminnan ja tutkimuksen tietoperusta ja viitekehys, käsitteiden ymmärtäminen ja määrittely, ilmiöiden näkeminen laajempien kokonaisuuksien osina

Lähteiden hyödyntäminen ja tiedonhankinta: tiedonhankinnan laajuus, relevanssi ja monipuolisuus, lähteiden hyödyntäminen työssä, lähdekritiikki

Oma ajattelu ja argumentaatio: oman ajattelun esiintyminen opinnäytetyössä, perustellut johtopäätökset ja kehittämis ehdotukset, eettisten kysymysten käsittely, innovatiivisuus

Mielekäs vuorovaikutus: opinnäytetyön ohjaukseen ja seminaarityöskentelyyn osallistuminen, kyky antaa, vastaanottaa ja hyödyntää palautetta

IV ASiantuntijuuden Kehittyminen ja Ammatillinen VAIKUTTAVUUS

Tutkiminen ja kehittäminen: tutkimus- ja kehittämisosaamisen kehittyminen, kansainvälisen ja kansallisen tutkimustiedon ja ammattikäytäntöjen hyväksi käyttäminen.

Alan ajankohtaisten kysymysten jäsentäminen: työpaikkatason ilmiöiden kytkeminen laajempaan alueelliseen, kansalliseen ja kansainväliseen kontekstiin, historiallisen perspektiivin huomioiminen.

Ammatilliset käytännöt: asiantuntijuus, johtamisen ja alan valtasuhteiden ymmärtäminen, opinnäytetyön merkitys.

V MUOTO

Kieliasu: oikeakielisyys, opinnäytetyöhön sopiva tyyli, tekstin sisäinen eheys, ilmaisun sujuvuus ja rikkaus.

Rakenne: selkeys ja loogisuus, tekstin asettelu, ulkoasu ja lähdemerkinnät Diakin antaman ohjeistuksen mukainen.

Opinnäytetyön esitystilanne: valmistelu, perustelut, esitystapa.

TAULUKKO YAMK-OPINNÄYTETYÖN ARVIOINTIKRITEERIT

Taulukossa on esitetty vain arvosanojen 1, 3 ja 5 mukaiset arviointikriteerit. Arvosanat 2 ja 4 sijoittuvat alla esitettyjen kriteereiden väliin.

Arviointikriteerit	Tyydyttävä 1	Hyvä 3	Kiitettävä 5
I Tehtävän asettelu	<u>Työelämälähtöisyys:</u> Aihe kuuluu omaan ammattialaan ja liittyy työelämän ja/ tai alueellisiin kehittämistarpeisiin.	<u>Työelämälähtöisyys:</u> Aihe liittyy läheisesti työelämän ja/ tai alueellisiin kehittämistarpeisiin.	<u>Työelämälähtöisyys:</u> Aihe on innovatiivinen ja merkittävä työelämän/ alueellisten kehittämistarpeiden näkökulmasta.
	<u>Ammatillinen kasvu:</u> Ammatillisen osaamisen ja kehittymisen tavoitteita on asetettu.	<u>Ammatillinen kasvu:</u> Ammatillisen osaamisen ja kehittymisen tavoitteet on asetettu selkeästi. Ammatillisen kehittymisen tavoitteita on asetettu myös työyhteisöön ja/ tai alan toimijoihin.	<u>Ammatillinen kasvu:</u> Ammatillisen osaamisen ja kehittymisen tavoitteet on asetettu selkeästi korkealle tasolle, ne ovat sopusoinnussa tehtävänasettelun kanssa ja mahdolliset saavuttaa.
	<u>Tehtävän asettelu:</u> Tehtävän asettelu selkeydessä on puutteita, rajaus ei ole kaikilta osin onnistunut. Tehtävän asettelua on perusteltu kapea-alaisesti.	<u>Tehtävän asettelu:</u> Tehtävän asettelu on selkeä ja mielekäs ja se on perusteltu työssä.	<u>Tehtävän asettelu:</u> Tehtävän asettelu on oivaltava, haastava, selkeä ja mielekäs ja se on perusteltu työssä monipuolisesti sekä työelämän kehittämis- että tutkimuslähtöisesti.
II Toteutus	<u>Valitun lähestymistavan toimivuus:</u> Lähestymistapa on osin ongelmallinen asetettuun tehtävään nähden. Lähestymistapaa ei ole riittävästi perusteltu.	<u>Lähestymistavan toimivuus:</u> Lähestymistapa on tarkoituksenmukainen tehtävän kannalta ja sen valinta on selkeästi perusteltu.	<u>Lähestymistavan toimivuus:</u> Lähestymistapa on eri näkökulmista toimiva. Erilaisia vaihtoehtoja on tarkasteltu kriittisesti ja valittu lähestymistapa ja menetelmät on perusteltu selkeästi ja monipuolisesti.
	<u>Työ- ja tutkimusmenetelmien hallinta:</u> Käytettyjen työmenetelmien osaamisessa on puutteita. Aineisto on suppeaa ja yksipuolista. Analyysi jää pintapuoliseksi ja epäsystemaattiseksi. Työmenetelmien ja/ tai tutkimusaineiston hankinnan ja analyysin vaiheet on kuvattu, mutta kuvauksen selkeydessä ja tarkkuudessa on puutteita.	<u>Työ- ja tutkimusmenetelmien hallinta:</u> Opiskelija hallitsee käytetyt työ- ja tutkimusmenetelmät opinäytetyön edellyttämällä tasolla. Aineisto on riittävä ja tarkoituksenmukaista ja hankittu tarkoitukseen sopivalla tavalla. Aineiston tai työn analyysi on toimivaa. Aineiston hankinnan ja analyysin vaiheet ja menetelmät on kuvattu selkeästi.	<u>Työ- ja tutkimusmenetelmien hallinta:</u> Opiskelija hallitsee erinomaisesti käytetyt työprosessit ja tutkimusmenetelmät. Aineisto on runsasta ja monipuolista ja hankittu tarkoitukseen sopivalla tavalla. Aineiston analyysi on oivaltavaa ja systemaattista. Aineiston hankinnan ja analyysin vaiheet ja menetelmät on kuvattu selkeästi ja johdonmukaisesti.
	<u>Opinnäyteprosessin hallinta:</u> Työprosessin ja ajankäytön hallinnassa on ollut selviä ongelmia. Opiskelijan toiminta on ollut epäitsenäistä. Opiskelija ei ole osoittanut ylemmän tutkinnon opinnäytetyön edellyttämää vastuullisuutta ja eettistä harkintaa. Työnjaossa on ilmennyt ongelmia (jos useampi tekijä).	<u>Opinnäyteprosessin hallinta:</u> Työprosessi ja ajankäyttö ovat suunniteltuja ja toimivia. Opiskelija on edennyt sovitun aikataulun mukaisesti. Opiskelija on toiminut vastuullisesti ja eettisesti. Yhteys työelämään on ollut tarkoituksenmukaista ja toimivaa prosessin eri vaiheissa (suunnittelu, toteutus ja arviointi). Työnjako on ollut tarkoituksenmukaista ja tasapuolista (jos useampi tekijä).	<u>Opinnäyteprosessin hallinta:</u> Työprosessi ja ajankäyttö ovat hyvin suunniteltuja ja opiskelija on pysynyt suunnittelussa aikataulussa. Opiskelija on toiminut itsenäisesti ja vastuullisesti, osoittanut eettistä harkintaa ja noudattanut sopimuksia. Yhteys työelämään on ollut suunnitelmallista, tarkoituksenmukaista ja vastuullista prosessin eri vaiheissa (suunnittelu, toteutus ja arviointi). Työnjako on ollut tarkoituksenmukaista ja tasapuolista (jos useampi tekijä).
III Perustelut ja oma ajattelu	<u>Käsitteellistäminen:</u> Käsitteiden valinta, määrittely ja käyttö on pääsääntöisesti virheetöntä, mutta kapeaa. Tietoperusta on melko suppea. Asiat on ymmärretty, mutta perustelut ovat kapea-alaisia ja johdonmukaisuudessa voi olla joitakin puutteita.	<u>Käsitteellistäminen:</u> Käsitteiden valinta ja määrittely on loogista ja monipuolista. Käsiteltävät ilmiöt kytketään laajempiin kokonaisuuksiin perustellusti. Tietoperusta on monipuolinen. Kokonaisuuden ymmärtäminen näkyy käsittelyssä, perusteluissa ja valinnoissa.	<u>Käsitteellistäminen:</u> Käsitteiden valinta ja määrittely on loogista, oivaltavaa, perusteltua ja asiantuntevaa. Käsiteltävät ilmiöt kytketään luontevasti osaksi laajempia kokonaisuuksia. Tietoperusta on laaja ja monipuolinen. Asioiden syvälinen ymmärtäminen näkyy käsittelyssä, perusteluissa ja valinnoissa.
	<u>Lähteet ja tiedonhankinta:</u> Kotimaisia lähteitä on käytetty tarkoituksenmukaisesti, mutta ulkomaisia lähteitä on käytetty suppeasti. Lähdekritiikkiä on esitetty, mutta se on osin kapeaa. Lähteet ovat relevantteja.	<u>Lähteet ja tiedonhankinta:</u> Kotimaisia ja ulkomaisia lähteitä on käytetty tarkoituksenmukaisesti ja arvioitu kriittisesti. Lähteet ovat relevantteja ja ajankohtaisia.	<u>Lähteet ja tiedonhankinta:</u> Kotimaisia ja ulkomaisia lähteitä on käytetty runsaasti, monipuolisesti ja tarkoituksenmukaisesti. Lähteitä on arvioitu kriittisesti. Lähteet ovat relevantteja, korkeatasoisia ja ajankohtaisia.

	<p>Oma ajattelu: Opiskelijan oma ajattelu ja argumentaatio tulevat esille epätasaisesti. Perusteluja ja johtopäätöksiä on pohdittu osin yksipuolisesti. Eettisiä kysymyksiä on käsitelty kapea-alaisesti.</p>	<p>Oma ajattelu: Oma ajattelu, argumentaatio ja asian ymmärtäminen tulevat esille hyvin. Perustelut ja johtopäätökset ovat selkeitä. Eettisiä kysymyksiä on käsitelty monipuolisesti ja opiskelija on perustellut hyvin omat ratkaisunsa. Opin- näytetyössä on innovatiivisia aineksia.</p>	<p>Oma ajattelu: Oma ajattelu, argumentaatio ja asian ymmärtäminen tulevat monipuolisesti esille. Perustelut ja johtopäätökset ovat selkeitä, oivaltavia ja loogisia. Eettisiä kysymyksiä on käsitelty monipuolisesti ja opiskelija on perustellut omat ratkaisunsa. Opin- näytetyö on innovatiivinen ja työelämää kehittävä.</p>
	<p>Vuorovaikutus: Opiskelija ei ole hyödyntänyt ohjausta ja vertaispalautetta parhaalla mahdollisella tavalla opinnäytetyössään. Ohjaus- tilanteisiin ja seminaareihin valmistautuminen on ollut puutteellista.</p>	<p>Vuorovaikutus: Opiskelija on osallistunut ohjaukseen tarkoituk- senmukaisesti ja on hyödyntänyt ohjausta ja vertaispalautetta hyvin opinnäytetyössään. Opiskelija on valmistautunut ohjaus- tilanteisiin ja seminaareihin. Seminaarityöskentely on ollut aktiivista.</p>	<p>Vuorovaikutus: Opiskelija on osallistu- nut ohjaukseen aktiivisesti ja hyödyntä- nyt ohjausta, vertaispalautetta ja työelä- män osaamistaan oivaltavasti opinnäyte- työnsä kehittämisessä. Opiskelija on valmistautunut ohjaus- tilanteisiin ja semi- naareihin hyvin. Seminaarityöskentely on ollut aktiivista, rakentavaa ja kannusta- vaa.</p>
IV Asiantunti- juuden kehitty- minen ja ammatillinen vaikuttavuus	<p>Tutkiminen ja kehittäminen: Tut- kimus- ja kehittämisosaaminen on hyvien perustutkinnon töiden tasolla. Kansainvälistä ja kansallista tutkimustietoa ja ammattikäytäntö- jä on hyödynnetty.</p>	<p>Tutkiminen ja kehittäminen: Tut- kimus- ja kehittämisosaaminen on kehittyneempää kuin perustutkin- nossa. Kansainvälistä ja kansallista tutkimustietoa ja ammattikäytäntö- jä on hyödynnetty.</p>	<p>Tutkiminen ja kehittäminen: Tutkimus- ja kehittämisosaaminen on selvästi kehit- tyneempää kuin perustutkinnossa. Kan- sainvälistä ja kansallista tutkimustietoa ja ammattikäytäntöjä on käytetty monipuo- lisesti ja hyvin.</p>
	<p>Alan ajankohtaisten kysymysten jäsentäminen: Työpaikkatason ilmiöt on kytketty laajempaan kontekstiin.</p>	<p>Alan ajankohtaisten kysymysten jäsentäminen: Työpaikkatason ilmiöt on kytketty laajempaan alueelliseen, kansalliseen ja kan- sainväliseen kontekstiin. Myös historiallisen muutoksen merkitys on nähty.</p>	<p>Alan ajankohtaisten kysymysten jäsentäminen: Työpaikkatason ilmiöt on kytketty laajempaan alueelliseen, kansalli- seen ja kansainväliseen kontekstiin. Asioiden ja ilmiöiden historiallisen muu- toksen merkitys on otettu hyvin huomi- oon.</p>
	<p>Ammatilliset käytännöt: Johtami- seen ja alan valtasuhteisiin liittyviä elementtejä ja ilmiöitä on käsitelty. Opiskelijan asiantuntijuus tulee epätasaisesti esille. Opinnäytetyön laajempaa merkitystä on pohdittu suppeasti.</p>	<p>Ammatilliset käytännöt: Johtami- seen ja alan valtasuhteisiin liittyvät elementit ja ilmiöt on ymmärretty. Opiskelijan asiantuntijuus tulee selkeästi esille. Opinnäytetyön laajempaa merkitystä on pohdittu useista näkökulmista. Jatkokehittä- misaiheita on esitetty.</p>	<p>Ammatilliset käytännöt: Johtamiseen ja alan valtasuhteisiin liittyviä elementtejä ja ilmiöitä on analysoitu oivaltavasti. Opis- kelijan asiantuntijuus tulee opinnäyte- työssä selkeästi ja monipuolisesti esille. Opinnäytetyön laajempaa merkitystä on pohdittu monipuolisesti ja kriittisesti. Jatkokehittämisaiheita on esitetty eri näkökulmista.</p>
V Muoto	<p>Kieliasu: Kielen sujuvuudessa on puutteita ja siinä on virheitä. Tyyli on pääosin sopivaa. Teksti muodostaa kokonaisuuden.</p>	<p>Kieliasu: Kieli on sujuvaa ja mel- kein virheetöntä. Tyyli sopii hyvin kyseiseen opinnäytetyöhön. Teksti muodostaa eheän kokonaisuuden.</p>	<p>Kieliasu: Kieli on sujuvaa ja virheetöntä. Tyyli on tarkoin harkittu ja sopii kysei- seen opinnäytetyöhön. Teksti muodostaa eheän, johdonmukaisesti etenevän, luontevan ja vivahteikkaan kokonaisuuden.</p>
	<p>Rakenne: Opinnäytetyön rakenne on selkeä. Tekstin asettelussa, ulkoasussa ja lähdemerkinnöissä on jonkin verran virheitä.</p>	<p>Rakenne: Opinnäytetyön rakenne on selkeä. Tekstin asettelu, ulkoasu ja lähdemerkinnät ovat ohjeiden mukaiset.</p>	<p>Rakenne: Opinnäytetyön rakenne on selkeä ja perusteltu. Tekstin asettelu, ulkoasu ja lähdemerkinnät ovat ohjeiden mukaiset.</p>
	<p>Esitystilanne: Esitys on havainnol- linen. Opiskelija perustelee ratkai- sunsa ja vastauksensa esitettyihin kysymyksiin.</p>	<p>Esitystilanne: Esitys on havainnol- linen ja vuorovaikutteinen. Opiske- lija perustelee ratkaisunsa ja vasta- uksensa esitettyihin kysymyksiin</p>	<p>Esitystilanne: Esitys on havainnol- linen ja vuorovaikutteinen ja joustava. Opiskelija perustelee ratkai- sunsa ja vastauksensa esitettyihin kysy- myksiin. Opiskelija tuo perusteluissaan esille vaihtoehtoisia ratkaisumalleja</p>